

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Středisko Diakonie ČCE „Ratolest“ - církevní speciální školy pro žáky s více vadami, Praha 10, Saratovská 159

Saratovská 159, 100 00 Praha 10 - Strašnice

Identifikátor školy: 600 021 319

Zřizovatel: Diakonie Českobratrské církve evangelické, Belgická 22, 120 00 Praha 2

Magistrát hlavního města Prahy, Mariánské nám. 2, Praha 1

Termín konání orientační inspekce: 23. - 25. ledna 2001

Čj.	015 041/01-5103
Signatura	oa0nu413

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Středisko Diakonie ČCE „Ratolest“ - církevní speciální školy pro žáky s více vadami, Praha 10, Saratovská 159 sdružuje:

- Zvláštní školu pro žáky s více vadami (kapacita 6 žáků)
- Pomocnou školu pro žáky s více vadami (kapacita 16 žáků)
- Speciální mateřskou školu pro děti s více vadami (kapacita 6 dětí)
- výdejnu jídel (kapacita 25 jídel)

V době orientační inspekce se ve škole vzdělávalo 11 žáků nižšího a středního stupně pomocné školy pro žáky s více vadami. Ostatní typy škol nebyly naplněny.

Škola vyučuje podle vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, schváleného MŠMT ČR, pod č.j. 24 035/97-22.

Škola je součástí Střediska diakonie ČCE „Ratolest“ (dále středisko). Toto středisko pracuje jako denní stacionář pro klienty s kombinovanými vadami. Většina klientů střediska patří mezi žáky školy, ředitel střediska jmenovaný zřizovatelem, je zároveň i ředitelem školy. Pracovníci střediska se v oblasti svých specializací zapojují do výchovně vzdělávacího procesu, učitelé se účastní akcí střediska. Aktivity školy a střediska nelze pro jejich celkovou personální a materiální propojenost důsledně rozlišovat.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka na nižším a středním stupni pomocné školy

Pro každého žáka školy je vypracován na školní rok individuální plán. Na tento plán navazují strukturované měsíční plány. Ve spolupráci s odborníky z SPC jsou vytvářeny individuální plány pro žáky se zrakovým postižením a s diagnózou dětský autismus nebo s autistickými rysy. Výchovně vzdělávací proces je podrobně dokumentován v pedagogických denících. Ty jsou vedeny pro jednotlivé žáky i pro celé skupiny. Výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd. Kontinuita výuky je zajištěna. V oblasti systému vyhodnocování výsledků vzdělávání a v oblasti obsahové kvality plánů byly konstatovány dílčí nedostatky. Především u žáků mimo péči SPC jsou individuální plány méně přehledné a obsahově spíše obecné. Není propracováno návazné vyhodnocování jejich plnění a vyhodnocování účinnosti použitých vyučovacích metod. Tyto rezervy ve svém důsledku plánování jako systém negativně ovlivňují. Individuální plány nejsou vždy důsledně konzultovány s rodiči.

V každé třídě zajišťují výuku v souladu s vyhláškou MŠMT 127/1997 Sb. o speciálních školách a speciálních mateřských školách dva pedagogičtí pracovníci. Žádná ze čtyřech vyučujících nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (dále OPZ) dle obecně závazných právních předpisů. Učitelka pověřená zastupováním ředitele v pedagogické oblasti je absolventkou střední zdravotnické školy, dále vystudovala VŠ obor vychovatelství. V současné době dokončuje studium speciální pedagogiky na PedF UK. Ostatní vyučující mají vyšší odborné nebo úplné střední odborné vzdělání v oblasti sociální práce. Na výuce se pod vedením učitelek podílejí i vojáci v civilní službě. Nedostatky v oblasti OPZ zásadně negativně neovlivňují kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu.

Výchovně vzdělávací proces probíhá z největší části ve dvou účelně vybavených učebnách. Jedna z učeben je vybavena boxy pro strukturovanou výuku. Druhá třída je propojena s menší místností, sloužící individuální výuce. Učební prostředí je podnětné a estetické. V rámci tříd je

dostatek prostoru na variabilní rozmístění pracovních míst. K dispozici jsou relaxační koutky. Systematicky jsou dodržovány psychohygienické zásady. Při nábviku orientace, sebeobsluhy apod. jsou využívány chodby i další prostory školy. Vybavení nábytkem, pomůckami a podpůrnými materiály je na velmi dobré úrovni. Část pomůcek a metodických materiálů si vytvářejí učitelé sami. Dílčí rezervy jsou v oblasti využívání výpočetní techniky. Škola je vybavena pouze jedním počítačem s programem pro výuku mentálně postižených.

Výuka probíhá dle rozvrhu individuálním i skupinovým způsobem. Metody práce odpovídají metodám práce s multihandicapovanými. Pro výuku žáků s dětským autismem nebo autistickými rysy je realizován TEACCH program. Nezbytné organizační pokyny vyučujících jsou jasné, srozumitelné a přiměřené věku a schopnostem dětí. Výběr informací je též přiměřený specifickým možnostem jednotlivých žáků. Používání pomůcek a didaktické techniky je promyšlené a účinné. Výuka je doplňována ergoterapií, hipoterapií, rehabilitací a dalšími aktivitami střediska.

Učitelé tvůrčím způsobem využívají vstupní i průběžné motivace. Žáky se daří stimulovat k zájmu o práci. Důsledně jsou respektovány individuální dispozice a je oceňována snaha a pokrok. Hodnocení je zaměřeno převážně pozitivně. Klasifikace probíhá formou širšího slovního hodnocení ve smyslu §11 odst. 8 vyhlášky MŠMT ČR č. 127/1997 Sb.

Pravidla jednání a chování jsou v rámci jejich limitů žáky akceptována a respektována. Komunikace je založena na vzájemné důvěře a empatii. Vyučující systematicky navozují vývoj pozitivních vztahů, prostředí důvěry a spolupráce. Verbální i neverbální komunikace učitelů je na vynikající úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání

V oblasti plánování je výrazná převaha pozitiv, podmínky výuky jsou vzhledem k nedostatkům v odborné a pedagogické způsobilosti průměrné, organizace, formy a metody výuky jsou vynikající, motivace a hodnocení je vynikající, interakce a komunikace je vynikající. Celkově je úroveň výchovně vzdělávacího procesu velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry ředitele školy jsou stanoveny na základě specifických podmínek školy. Hlavním záměrem je pokračující těsné sepětí práce školy a střediska Ratolest (dále střediska) při poskytování služeb klientům s kombinovaným postižením. Ředitel předpokládá v dalším období naplnění pomocné školy pro žáky s více vadami v souladu s její kapacitou dle zařazení do sítě škol a školských zařízení (šestnáct žáků), při zachování nabídky veškeré současné odborné péče v rámci jednoho zařízení.

Střednědobé plánování má reálné cíle a vychází z analýzy současného stavu. Prioritou je především odborné zabezpečení výchovně vzdělávacího procesu alespoň jedním zkušeným speciálním pedagogem, schopným metodicky řídit ostatní pedagogické pracovníky a poskytovat jim odbornou supervizi.

Operativní plánování vychází ze závěrů pravidelných provozních porad, jichž se účastní pedagogové školy zároveň s ostatními zaměstnanci střediska.

Koncepční záměry jsou reálné a jsou v souladu s požadavky zřizovatele, rodičů i zákonných zástupců klientů.

Při plánování je především v pedagogické oblasti systematicky využíváno podnětů pracovníků školy.

Učební plán je rozpracován v souladu se vzdělávacím programem pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy schváleného MŠMT pod č.j. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997 do funkčních individuálních plánů. Dílčí rezervy byly konstatovány u části těchto plánů, především z hlediska zpracovanosti jejich obsahu.

Mimo výuku škola v součinnosti se střediskem nabízí žákům zájmovou komunikační angličtinu, vaření, výtvarný kroužek a hudební kroužek. Všichni žáci se účastní dalších aktivit střediska (hipoterapie, plavání, ozdravné pobyty, ergoterapie) a je jim zajištěna průběžná péče psychologa, psychiatra a fyzioterapeuta. Jsou realizovány pravidelné konzultace s dětským ortopedem.

V oblasti plánování je výrazná převaha pozitiv.

Organizování

Kompetence a povinnosti pracovníků školy jsou vymezeny náplněmi práce, dále školním řádem a interním pracovním řádem. Zástupce odpovídající za průběh a kvalitu výchovně vzdělávacího procesu nebyl do doby konání orientační inspekce oficiálně pověřen. Ředitel školy pověřil s platností od 24. ledna 2001 jednu z učitelek svým zastupováním v pedagogické oblasti, včetně jednání jménem školy s dalšími subjekty (poradnami, SPC, rodiči). Tato učitelka odborně řídí práci ostatních pedagogických pracovníků školy. Tato organizační struktura umožňuje účinné řízení školy.

Povinná dokumentace školy je vedena. Věcné chyby a obsahové nedostatky byly konstatovány především v oblasti osobní dokumentace žáků s postižením. Žáci nebyli vřazeni na podkladě doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra a souhlasu rodičů. Na části vysvědčení byly uvedeny chybné údaje nebo nebyly použity odpovídající tiskopisy. Některé informace v osobní dokumentaci chybějí nebo jsou zavádějící. Formální nedostatky byly zjištěny ve vyplňování třídních knih a třídních výkazů.

Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada. Při vytváření a vyhodnocení individuálních plánů se scházejí pedagogičtí pracovníci s dalšími odborníky ze střediska. Škola systematicky spolupracuje se speciálními pedagogy ze speciálně pedagogických center specializovaných na práci s klienty se zrakovým postižením a s diagnózou dětský autismus nebo s autistickými rysy. Informační systém školy je operativní a účinný. Využíváno je především osobního styku, který je v podmínkách školy každodenní.

Osobní data žáků a další důvěrné informace jsou zajištěny proti zneužití.

Organizace vyučování je v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Spolupráce s rodiči je na velmi dobré úrovni. Pro běžnou komunikaci jsou zřízeny notýsky, do kterých učitelé zapisují každý den a do kterých mohou zapsat své vzkazy i rodiče. Pravidelně se konají rodičovská sdružení, ze kterých jsou rodičům zasílány podrobné zápisy. Část rodičů se školou aktivně spolupracuje především v oblasti pořádání kulturních akcí, případně sponzoringu. Rodiče se mohou účastnit se svými dětmi školou pořádaných ozdravných pobytů.

Škola se prezentuje na internetu ([http:// www.diakoniece.cz](http://www.diakoniece.cz)). Pořádá prodejní výstavy prací žáků, sbírky na podporu střediska a další akce. Stálou výstavku prací žáků měla dlouhodobě umístěnou u stanice metra Strašnická.

Výroční zpráva je zpracována v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Je součástí výroční zprávy střediska.

Rozhodnutí vydávaná ředitelem jsou jednoznačná, konkrétní a adresná. Přípomínky a podněty pracovníků jsou systematicky využívány.

Organizování je na průměrné úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Styl řízení ředitele školy je konzultativní. Operativní řízení je pružné a účinné. Podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy zaměstnanců jsou koncepčně vytvářeny a stylem řízení podporovány. Zaměstnanci jich využívají.

V souladu s prioritami stanovenými v koncepci je kladen důraz na další vzdělávání pedagogů. Pracovníci jsou uvolňováni na kurzy a semináře a částečně jsou jim hrazeny náklady. Částečně byl hrazen v jednom případě i zahraniční studijní pobyt. Vedení školy je seznamuje s kalendářem těchto akcí. Jedna učitelka studuje speciální pedagogiku na pedagogické fakultě UK.

Systém morálního a hmotného stimulování pracovníků je vytvořen a je funkční. Kritéria hodnocení jsou pracovníkům známa. Pracovníci jsou na základě těchto kritérií pravidelně hodnoceni.

Vedení a motivování pracovníků je vynikající.

Kontrolní mechanismy

Ředitel neprovádí hospitační činnost ve výuce, mimo jiné proto, že z hlediska vyhlášky MŠMT ČR 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech kvalifikace výchovných poradců nesplňuje kritéria odborné a pedagogické způsobilosti. Učitelka pověřená zastupováním v této oblasti systematickou hospitační činnost do doby konání orientační inspekce též neprováděla. Při svých návštěvách ve výuce ve druhé třídě neshledala závažné nedostatky v kvalitě výuky, což je v souladu se zjištěními ČŠI.

Kontrolní činnost ve škole neodhalila závažné nedostatky v oblasti vedení pedagogické dokumentace.

Provoz školy je neoddělitelně spojen s provozem střediska. Zde je funkční kontrolní systém vytvořen.

Kontrolní mechanismy vykazují výrazné nedostatky.

Hodnocení kvality řízení

V oblasti plánování je výrazná převaha pozitiv. Organizování je funkční, především z důvodu nedostatků v oblasti povinné dokumentace je hodnoceno jako průměrné. Vedení a motivování pracovníků je vynikající. Kontrolní mechanismy vykazují výrazné nedostatky, hospitační činnost ani kontrola dokumentace nebyla ve školním roce 2000/2001 prakticky prováděna . Celkově je kvalita řízení průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol a předškolních zařízení ze dne 12.7.1999, vydané MŠMT ČR pod č.j. 23 161/99-21
- třídní knihy
- třídní výkazy
- katalogové listy
- evidence žáků školy
- školní řád
- rozvrh hodin
- záznamy z pedagogických rad
- osobní dokumentace žáků s postižením
- kniha úrazů
- personální dokumentace
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách
- výroční zpráva za rok 1999
- pracovní řád střediska diakonie
- pracovní náplň učitelky, pracovní náplň vychovatelky
- zápis o skutečnostech zjištěných orientační inspekci ve dnech 23.-25. ledna 2001 z 25.ledna 2001
- individuální vzdělávací plány
- měsíční plány
- další pomocná pedagogická dokumentace
- pověření k vedení školy v pedagogických otázkách ze dne 24.ledna 2001
- záznamy ČŠI z hospitačí ve výuce

ZÁVĚR

Výrazná pozitiva:

- systematická spolupráce se speciálně pedagogickými centry a dalšími subjekty
- organizace, metody a formy výuky
- vzájemná interakce a komunikace mezi vyučujícími a žáky
- celkově velmi dobrá kvalita výchovně vzdělávacího procesu

Výrazná negativa

- Nedostatky ve vedení pedagogické dokumentace
- rezervy v kontrolní činnosti

V oblasti plánování výuky je výrazná převaha pozitiv. Personální podmínky výuky jsou vzhledem k nedostatkům v odborné a pedagogické způsobilosti pouze vyhovující, materiální podmínky jsou velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky jsou vynikající, motivace a hodnocení je vynikající, interakce a komunikace je vynikající. Celkově je úroveň výchovně vzdělávacího procesu ve sledovaných oblastech velmi dobrá.

Úroveň plánování v oblasti řízení je velmi dobrá. Organizování je funkční, především z důvodu nedostatků v oblasti povinné dokumentace je hodnoceno jako průměrné. Vedení a motivování pracovníků je vynikající. Kontrolní mechanismy vykazují výrazné nedostatky, hospitační činnost ani kontrola dokumentace nebyla ve školním roce 2000/2001 prakticky prováděna. Kvalita řízení je ve sledovaných oblastech průměrná.

Celkově je ve sledovaných oblastech úroveň školy velmi dobrá.

Ve vztahu ke sledovaným oblastem vzdělávání využívá škola finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Karel Kaprálek

.....

V Praze dne 31.ledna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2.února 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Pavel Novák

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství, Novodvorská 1010, 140 00 Praha 4	28.února 2001	015 092/01-5103
Zřizovatel	-	-
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.